ΠΕΡΚΟΒ

ΠΟΣ ΠΡΕΠ ΝΑ ΓΙΑΤΡΕΦΚΥΜΕΣ

Μετάφρασι: ΓΙΟΤΙ ΖΕΒΓΟΛΑΤΙ

ΕΚΔΟΣΙ „ΚΟΜΥΝΙΣΤΙ“
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΟΝ 1931

Κ. ΠΕΡΚΟΒ

ΠΟΣ ΠΡΕΠ
ΝΑ
ΓΙΑΤΡΕΦΚΥΜΕΣ

Μετάφρασι: ΓΙΟΤΙ ΖΕΒΓΟΛΑΤΙ

ΕΚΔΟΣΙ „ΚΩΜΥΝΙΣΤΙ"
ΡΟΣΤΟΒ-ΔΟΝ 1931

К. БЕРКОВА

Как надо лечиться

Перевод ГИОТИ ЗЕВГОЛАТИ

ИЗДАТЕЛЬСТВО „КОММУНИСТИС"

Ростов-Дон 1931

Уполн. Крайлит № 876 Ст. ф. Б5 125 x 176 Тир. 2000

Ростов-Дон. Тип. Греческого Изд-ва „Коммунистис" Заказ № 148

*
* *

Πίον εν κι άλο ακριβον για τον άνθροπον εκσον ι ιγία; Αλα πολι ανθροπ κεγρικυν καθόλυ να φιλάτνε τιν ιγίανατυν όταν ίνε καλα, κε κεγρικυν να λαρόνατο όνταν ολίγον χαλάετε ι ιγίατυν. Ο άνθροπον πυ εν καλα ςιν ιγίανατ, το περιςον ζατι κιδι προςοχιν να τερι πος πρέπι να εφτάγι για να διατιρίατο πάντα καλα. Οταν ο άνθροπον αροςτεν ατότες μόνον αρχινα να δι προςοχιν ςιν ιγίανατ. Να αροςτεν κανις εν πολα άςςκεμον, προπάντον ςο εργατικον το περιβάλον. Χριάςςκετε να δυλεφς. Κε τι χορετίον ι δυλία ςτα-ςτα κιςκον.

Πρεπ να τςακελιζ, να φιτεβ, να ςπιρ, να θεριζ· το κοκιν κε όλια πρεπ να ίνταν με τον κερον. Ο χορικον ζατι να αροςτεν πα κ'έχι κερον.

Εκιν πυ αροςτένε, θέλνε να λαρύνταν κε μάλιςτα τςιπ αλίγορα.

Αλα κι κανίτε μόνον το να θελ κανις να λαρώτε.

Πρεπ κατ κιάλο να εφτάι. Πρεπ κε να θεραπέφκετε.

Ο άροςτον ο άνθροπον το περιςον θελ να γιατρέφκετε, άμαν ατο πα κι κανίτε. Πρεπ ακόμαν να εκςερ πος να γιατρέφκετε. Το κάθε γιάτρεμαν κι φερ καλον.

Το καλον το γιάτρεμαν εκςαρτάτε αςο εκςις: Πότε αρχινα κανις να γιατρέφκετε, ςίναν γιατρέφκετε, κε πός γιατρέφκετε.

ΠΟΤΕ Ο ΑΡΟΣΤΟΝ ΠΡΕΠ ΝΑ ΑΡΧΙΝΑ ΝΑ ΓΙΑΤΡΕΦΚΕΤΕ

Σατο τιν ερότιςιν επορύμε να απαντύμε κοντα κε καθαρα. Οςον αλίγορα αρχινας να γιατρέφκεςε, ατόςον πα καλίον εν. Οπος το γιανκυν αρχινα αςέναν τςινακ, αετς πα πολα βαρέα κε επεκίνδινα αρόςτιας αρχινύνε αςέναν παραμικρον κεκα κε τρανίνε.

Κε κ'εβρίετε ύτε έναν λαφρον αρόςτιαν, το οπίον να μι γίνετε αργότερα βαριν κε επικίνδινον, εαν ο άροςτον παραμελάτο. Κε γιατατο το πρότον ι πράβιλα εν:

Πρεπ να γιατρέφκετε αμέςος όνταν αρχινα ι αρὸςτια. Αμα κε εγρικα ο άνθροπον πος ολίγον ι ιγίατ κεν καλα, πρεπ να δι ςατο προςοχιν. Κι πρεπ να αναβαλτς, να περιμεντς, όταν ι αρόςτια πικέφτςε, ρύιςε ςο κρεβατ. Ι αρόςτια πυ επέμνεν κάμποςον κερον, χριάςςκετε κε πόλα κερον να γιατρέφκετε κε κάποτε το γιάτρεμαν πα κι βοιθα υζζε. Το λιπον, πρεπ το λάραμαν να γίνετε αςιν αρχιν ταρόςτιας, όνταν φένταν τα πρότα ςιμίαθες. Αλα,

ΣΙΝΑΝ ΚΕΚΑ ΠΡΕΠ ΝΑ ΓΙΑΤΡΕΦΚΥΜΕΣ ΚΕ ΣΙΝΑΝ ΠΡΕΠ ΝΑ ΠΑΜΕ ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΜΑΣ ΣΙΒΥΛΙΝ.

Αςύλον πρότα κι πρεπ να γιατρέφκυμες απαν ςα λόγια κε τα ςιμβυλας τι γιτοναδίον-εμυν: γενικα ςα χορία ιν αίκα ςινίθια. Εβοίθεςεν κάτιναν έναν γιατρικον, αετς-πα εκίνο το γιατρικον τακςιδεβ ςι ςινκενυς κε ςι γιτονάδες. Ο καθένας εθαρι πος εκίνον πα θα βοιθα.

Εδιόρτςεν π.χ. ο γιατρον ςταλαμίτριας (κάπλιας) για τὰ ομάτια. Τα ςταλαμίτριας εβοίθεςαν τον άροςτον.

Ατος πα επιδι κιкςερ κε αςιν ςκοτιναςέανατ, δι τεγνόριμυςατ, τίνος πονύνε το μάτια, να λαρόνιατα με το ίδιον το γιατρικον. Απ' αφτο επορυν να εβγένε ένα ςορον λιπιρα αποτελέζματα.

Ομάτι αρόςτιας ίνε πολα. Τα κάπλιας, τα οπία εφτάγνε καλον ςο έναν τιν αροςτιαν τοματι, ςε άλο ομάτι αρόςτιαν επορυν να φέρνε κακον.

Το ίδιον γίνετε κε με τα γιατρικα τα οπία πίνομε.

Τον έναν βοιθα πολα το ιόδιον, για τι κεφαλι το πόνεμαν. Σε άλον άνθροπον το ίδιον το ιόδιον επορι να φερ πολα κακον: τι κεφαλι το πόνεμαν εκςον πυ κι περαν, τοναντιον περιςεβ. Ντό πράμαν εν αδακα τεμιακ. Ι δυλία εν ότι τι κεφαλι το πόνεμαν γίνετε απο διάφορα ετίας. Ο γιατρον προςπαθι πρότα απόλα να εκςεταζ, πίον εν ι ετία τι πονεματι κε, όταν

εδριχ τιν ετίαν, δι τον άροστον ντο χριάςςκετιατον το γιατρικον. Ατο το γιατρικον εςι να πίντςατο, κιγίνετε. Εκίνον επίκεν καλον, εςεν όμος κεφτά!, γιατι τ'αροςτίαςεςυν ίνε διάφορα. *Καμίαν να μι κυλανέβετε τα γιατρικα' τα οπία εδόχταν αςον γιατρον ςε άλον άροςτον.*

ΜΙ ΠΑΤΕΝ ΖΙΤΑΤΕ ΒΟΙΘΙΑΝ ΑΣ ΑΝΙΧΤΑΔΕΣ (ζναχαρ) ΚΕ ΑΣΙ ΠΑΠΚΕΣ

Πολι αςα χορία πάγνε για βοίθιαν ςυς ανιχτάδες. Μόνον ι ςκοτινι κε εκιν πυ τιδεν χαπαρ κέχνε αςον κόζμον, πιςτέβνε πος ι ανιχτάδες επορυν κε γιατρέβνε.

Ι ανιχτάδες επορυν κε λαρόνε όπος ι ίδιι ι άροςτι, ι οπίι πάγνε ςεκινυς. Πολα κακον φέρνε ατιν ςον λαον.

Τον κερον πυ ι ανιχτάδα ταραζ το νύνατ κε εφτάι τεμιακ πος ότι λαρόνιατον, ι αρόςτια προχορα παρακάτο, κε κι άλο πολα διςκολέφκετε ο γιατρον να λαρόνιατον. Αδακα κι θα απλύμες πολα να αναφέρομε πός „λάρονε" ι ανιχτάδες, κε για το πίον κιακςιζ να λαρύμες ςεκινυς. Λέγομε μόνον το εκςις: *Πρεπ να γιατρέφκετε κανις μόνον ςον γιατρον, πίος έμαθεν ατο τιν δυλιαν κε εκςεριατο καλα.*

ΠΟΣ ΠΡΕΠ ΝΑ ΛΑΡΥΜΕΣ

Ακόμαν όταν ο χορικον εν αρκετα εγρικιζμένος, κε κι πιν χόρας γιατρικα, κι τρέχι ςανιχτι κε ςι πάπκας τα πόρτας κε δι προςοχιν μόνον ςα ςιμβυλας τι γιατρυ, με τατο πα ι δυλία κι τελιον. Κι κανίτε μόνον να πας φανερύςε ςον γιατρον για να γιατρέφκεςε. Ο γιατρον κεπορι ναχπαν με τα χέριατ τιν αρόςτιαν. Κε ςιν υςίαν ο γιατρον κι λαρον τον άροςτον.

Ο γιατρον μόνον δικ τον άροςτον πος πρεπ να γιατρεβ τιν αρόςτιαν-ατ. *Ο άροςτον πρεπ ο ίδιον να γιατρέφκετε.*

Αλα με το να περ κανις μόνον γιατρικα κι ςιμεν πος γιατρέφκετε. Χοςς ο ςκοπον τι γιατρυ κεν να χαν μόνον τον πόνον τι άροςτυ. Ο γιατρον αραεβ πρότα απόλα τιν ετίαν τι αρόςτιας. Ετία τι αρόςτιας επορι να εν κε το άςςκεμον το ςπιτ, ι μεθιςία, το τςιγάρον, κε τάςςκεμον το φαιν.

Κε ο γιατρον ίςα ίςα δικ τον άροςτον, πός να αλαζ τιν ζοίν-ατ για να λαρύτε.

Χορις ατα τα οδιγίας, τα γιατρικα πα κεπορυν να δίγνε όφελος. Φος φανερον πος ατο τιν δυλίαν, να αλαζ τεμιακ κανις τιν ζοίν-ατ, επορι να εφτάγιατο μόνον ο ίδιον, ο άροςτον κε όχι ο γιατρον. Κάποτε το γιάτρεμαν ταρόςτιας απετα να μι τρόι ο άροςτον ότι προφταν, να μι πιν πιοτον κε να πλαγιαζ ςο κρεβατ. Χορις ατο τα γιατρικα κι δίνε όφελος. Σατο τιν περί-

ςταςιν το γιάτρεμαν εκςαρτάτε αςον ίδιον τον άροςτον. Πολι ατο κεγρικύνατο, εθαρυν πος ι βοίθια θα έρτε μόνον αςο γιατρικον.

Γίνετε κάποτε κε αετς. Ερόςτεςεν ας λέγομε ο χορικον, επίγεν ςον γιατρον, έπεν τα γιατρικα ντ' εδόκεν-ατον, κε καλον κίδεν.

Αρχινα ατότε κε κατιγορα τον γιατρον, κε βλαςτιμάτον. „Σο νοςοκομίον πα επλάγιαςα—λέι—κε τα γιατρικα πα έπα, κε καλον κίδα". Τεμιακ ο γιατρον κιγιαραεβ αφυ κελαρόθεν. Εχι μίπος δίκεον να νονιζ αετς ο άροςτον;

Ατο καθόλυ ςοςτον κεν.

Κι κανίτε μόνον να κίςε ςο νοςοκομίον κε να πιντς τα γιάτρικα. Πρεπ νιχυ τριχυ να εκτελας όλια, ντο εδιόρτςεν ο γιατρον.

Πρεπ να εγρικας να γιατρέφκεςε. Σιχνα ι αρόςτια κι περαν, ίτε επιδι ο άροςτον επίκεν μόνον τιμςα αςο εδιόρτςεν ο γιατρον, ίτε επίκενατα οκςοπις.

Κι άλο απαν υζζε ίπαμε, ότι ο γιατρον γιατρεβ όχι μόνον με το γιατρικον.

Ο γιατρον πάντα λέι, ντό πρεπ κε ντό κιπρεπ να τρός, πόςον να κίςε ςο κρεβατ, καλον εν γιόκςαμ κακον εν να πας ςο λυτρον, διορίγςε κομπρέςςια, γορτςίτςνικας, κε άλο θεραπίαν. Ο άροςτον πα εθαρι ότι το κιριότερον ι υςία εν ςο γιατρικον, κε πολα ολίγον προςοχιν δι ςόλια τα άλα. Κε όμος το καθέναν ι ςιβυλι τι γιατρυ έχι τρανον ςιμαςίαν για τιν πορίαν (χοτ) τι αρόςτιας.

Ι ΤΡΟΦΙ ΕΧΙ ΜΕΓΑΛΟΝ ΣΙΜΑΣΙΑΝ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΡΟΜΑΝ

Ας πέρομε παράδιμαν τιν τροφιν. Ο άνθροπον πυ εν άρος‍τος ας‍ιν μαλιαρίαν κι πρεπ να τρόι βαριν φαιν.

Ατος ταίκον το φαιν κι χονεβ. Αν π. χ. ο άρος‍τον πυ έχι ζές‍τιν 39—40 βαθμυς, κι τερι τα ς‍ιμβυλας τυ γιατρυ, κε τρόι μάβρον πς‍ομιν, ς‍ιλιότκας, μυχτερυ ς‍άλαν, ατο βέβεα, βλαφτ τον άρος‍τον κε ι αρός‍τια περις‍εβ. Σα κάπια αρός‍τιας τι ς‍τομαχι κε τιντερίον, όταν ο άρος‍τον έχι ς‍τρέπς‍ιμον κε διάριαν, ο γιατρο̃ν διορίζιάτον εκαν δίο ιμέρας τιδεν να μι τρόι. Αλα ο άρος‍τον ακύγιατα κε ς‍ς‍ιας‍ς‍εβ· πος εν τρόπος τεμιακ τιδεν να μι τρόγο! Θα αδινατίζο όλος διόλυ. Χορις να τερι το αφς‍τιρον τιν απαγόρεπς‍ιν τι γιατρυ τρόι όπος τα ς‍ινιθιζμένα κε ίς‍τερος τιν νίχταν κι κιμάτε.

Σκύτε αν κε κρύι κα, ας‍ο πόνεμαν τι κιλίας‍ατ. Ο γιατρον άδακα ντό φτέι, κρίς‍τεν ες‍ιν ι ίδιι; Γιαχοτ ας πέρομε άλο παράδιγμαν. Ο γιατρον απαγορεβ το κρέας ς‍ι γεροντάδες πυ ιποφέρνε ας‍ο πονοκέφαλον, πυ έχνε ζαλάδας, πόνια ς‍α ποδάριατυν κε ς‍α μές‍α-τυν. Αλᾶ ι γεροντάδες νυνίζνε: απο πυ θα πέρο δίναμιν, αν κι θα τρόγο κρέας. Κε εκς‍ακολυθυν να τρόγνε κρεατικα. Αλα το πόνεμαν τι κιφαλι κε τα ζαλάδας περις‍έβνε κι άλο πολα. Μίπος ολίγα φαγία επορι να ετιμαζ κανις χορις κρέας, με το γάλαν, κε με τα λαχανικα; Πίς‍ον μετάτα φαιν κε φα, ας‍ιν πίναν κιαποθαντς. Γιοκ, εφτάγνε ίντιαν θέλνε, κε το φτέκς‍ιμον ς‍ίρνατο ς‍ον γιατρον,

Σα κάπια αρόστιες το νερον ντο πιν κανις έχι μεγάλον σιμασίαν. Π. χ. ι άροστι πυ έχνε καρδόπονον, κε ι οπίι ιποφέρνε ασο κόπσιμον τι αναπνοίσατυν κε τι γονατίατυν ο γιατρον διορίζιατς να πίνε τιν ιμέραν όχι παραπαν ασα 3—4 ποτίρια νερον, κε σέναν φοραν όχι παραπαν ασέναν ποτιρ. Αλα ο άροστον απαν σο παλέον το σινιθιονατ, κάθετε σο γιαν τι σαμαβαρι κεκα, κε βαλ κε πιν ος εφτα ποτίρια. Σομίαν πιν έναν τυζζίναν ποτιρια τσάι. Αρ δέβα ίστερα ας ατο ντος το κιφάλις κε μεβρικς αφορμιν σον γιατρον, αν γίνεσε χιρότερα. Ας πέρομε ακόμαν άλο παράδιγμαν.

Ο άνθροπον ερόστεσεν ας λέγομε απο καταρ στομαχι. Εφτάι όλια ντο εδιέτακσενατον ο γιατρον, εμ σα γιατρικα εμ σο φαιν. Εναν μόνον κρύι σι κοφυ, τιν πιοτιν. Ο γιατρον λέγιατον „κανέναν αλκοολικον πιοτον να μι βαλτς σο στόμας" ο άροστον νυνιζ „νυ έναν ρύμκαν πριν ασο μεσιμερνον το φαιν γίνετε· για τιν όρεκσιν καλον πα εν" κε εκσακολυθα να πιν όπος κε πριν, οσαν πος τιδεν να μι έτον.

Το αλκοολ άλο πολα ερεθιζ το στομάχινατ το οπίον αετς πα βλαμένον εν. Κε ι κατάστασι-ατ χιροτερεβ, μολονότι εφτάι το επίλιπον τιν θεραπίαν.

Κε βέβεα ατυκα πα ο γιατρον κσάι φτέκσιμον κέχι.

ΠΡΕΠ ΜΙ Ο ΑΡΟΣΤΟΝ ΝΑ ΚΙΤΕ ΣΟ ΚΡΕΒΑΤ;

Όταν ο άροςτον έχι λιχαράτκαν, ο γιατρον διορίζιατον να κίτε ςο κρεβατ κάμποςα ιμέρας. Αλα ο άροςτον, ολίγον αν γίνετε καλα, ςκύτε κε πάι ςιν δολίαναt. Κε εκςετίας τατινεθι, αντι να κρύι οπις ι αρόςτια, προχορα κι άλο πολα. Ο άροςτον, ας λέγομε, ίχεν γρίπιν: ςατο απαν έρτε κε κριολόγεμαν ςα τςικάρια, ςιν γύλαν-ατ· ι αρόςτια κρατι κι άλο πολα κι κατάςταςι-ατ γίνετε κι άλο βαριν.

Αν θα έκυεν τον γιατρον, κε θα εκίτον κάμποςα ιμέρες ςο κρεβατ, ι ιςιχία κε ι θέρμια θα εβοίθανανατον να ελαρύτον αγλίγορα. Κάποτε τιχεν αετς πα. Αςιν ιςιχίαν εκςαρτάτε ι ζοι κε ο θάνατον τἄροςτυ. π. χ. αρχινα τον φθιςικον να έρτε έμαν· ςιν άροςτεςαν τιν γινέκαν αρχινα εμοραγία αςιν μάτκαν ίτε ςον άροςτον πυ έχι τίφον γίνετε εμοραγία ςα ιντέριατ. Ο γιατρον πολα αφςτιρα προιδοπια ταικς τἄροςτυς να ίνε όλος διόλυ ίςιχι. Το παραμικρον κίνιςι επορι να φερ θάνατον. Το εματοτρέχςιμον επορι να δυναμόν κε ο άροςτον επορι να κολιπα ςο έμαν. Όπος ελέπατεν εβοτ...αν κε τιύτα περιπτόςις, οπόταν ι ιςιχια εν ςπυδεότερον παρα να παρτς γιατρικον.

Απατο τεμιαχ φένετε, πος ι δολία κι κρατι μόνον ςο γιατρικον κεκα.

ΠΟΣ ΠΡΕΠ ΝΑ ΠΕΡΟΜΕ ΤΑ ΓΙΑΤΡΙΚΑ

Αλα το γιατρικον πα έχι τρανον σιμαςίαν για τιν πορίαν τἀρόςτιας. Πολα φορας, όνταν ο άροςτον πιν ταχτικα τα γιατρικα, γλιτον. Όνταν πιν όμος κανις τα γιατρικα χορις λογαρίαν, όχι μόνον κεφτάγνε καλον, αλα φέρνε κε κακον ςον άροςτον. Φέρομε κάμποςα παραδίγματα τιύτον αρόςτον πυ επίραν τα γιατρικα όχι όπος έπρεπεν. Έρθεν ίνας καρδιακος ςο γιατρον. Ο γιατρον έγραπςεν-ατον ςταλαμίτριας κε εδιόρτςενατον να πιν δίο φορας τιν ιμέραν απο δεκαπέντε ςταλαμίτριας. Αλα ο άροςτον κςςιν ςταλαμίτρας ςο χυλιαρ χορις να μετράτα, όςον έρτε ριάςτια, κε πίνιατα. Επεν μίαν δέφτερον, τρία κε ντο εκςίβεν· όχι μόνον καλον κεπίκανατον, αλα εχιροτέρεπςεν κιάλο πολα ας εμπριζνον. Εργίνεςεν πολα δινατον καρδιοχτίπεμαν, εργίνεςεν να πονι το ςτίθος-ατ εθαρις κε θα λανκεδ εκς ι καρδιατ. Τίποτα το παράκςενον κεν αδακα. Χοςς τι τςαι το χυλιαρ περ όχι μόνον 15 ςταλαμίτριας αλα εκςίντα. Τι καρδίας το γιατρικον όνταν πέριατο απολίγον, οφελα τιν καρδιαν-ατ κε δίγιατον δίναμιν. Αλα αν πιν ο άροςτον το ίδιον το γιατρικον τρία ίτε τέςαρα φορας περιςον απόςον χριάςςκατε όχι μόνον βλαφτ αλα κε φαρμακονιατον.

Το ίδιον επορύμε να λέγομε κε για τιν χίναν. Εδιόρτςεν ο γιατρον τον άροςτον πυ έχι μαλιαρίαν για να πιν ςε οριζμένα όρας απο έναν ςκόνιν (παραςςοκ) χίναν.

Αλα ο άροςτον περ ας λέγομε κε πιν ςομίαν κάμποσα ςκόνις. „Για να γιατρέφκετε κιάλο αγλίγορα“ Αετς πα ίςτερα ας ατο χιροτερεβ, τ' οτίατ βοίζνε, λες κε ςο καμπαναρίον απαν εβρίετε. Κε ι καρδίατ χτιπα δινατα· εςτάνετε αδιναμίαν. Αχα πος τιμορίετε ο άροςτον για το κεχτέλεςεν ςιν εντέλιαν ντο εδιόρτςενατον ο γιατρον.

Κε όμος αν θα εκυλάνεβεν εγρικιζμένα τιν χίναν θα ελαρύτον όλος διόλυ αςιν μαλιαρίαν.

Οταν έμυν γιατρος ςέναν χορίον, έτιχε-με αγίκον περιςτατικον. Ερθεν ςυμαμ ίνας γινέκα με γινέκικα αρόςτιας. Επαραπονίυτον ότι ι κιλίατς πονι. Εκςον αςο άλο τιν θεραπίαν εδιόρτςατεν κε κάπλιας „ιντίςκαγια κονόπλια“ κε εδιόρτςατεν να πιν δίο φορας τιν ιμέραν, απο δέκα ςταλαμίτριας. Σαλ το πρωι έρτε άντρας-ατς· ι χρατ άςπρον κε αςο φόβονατ γαραλαιζ „αγλίγορα άγλιγορα ςιν γινέκαμ. Αποθαν κε ςτεκ αςο γυτυρεμένον το γιατρικος. Ολεν τιν νίχταν, εφόναζεν, ετραγόδνεν, εχόρεβεν κε ατόρα κίτε χορις να περ αναπνοιν“ ερχίνεςα κε νυνίζο. Θάμαν παα! Ολ ι άροςτι εφχαριςτύνεμε για τατο το γιατρικόν, κε πός εγέντον κι ατέναν επίκεν κακον; Αρχινο να εροτό-ατον. Απο πόςα ςταλαμίτριας έπινεν. „Ντέκςερο εγο; Μίπος εμέτραναματα. Αρ έκςςινεν ςο χυλιαρ κε έπινεν· όλεν το γιατρικον αποπς τιν βραδιν έπενατο“. Ενο εγο εδιόρτςατεν το γιατρικον ίςα για έναν εβδομάδαν. Αρ ατόρα εγρίκςα ντο δυλίαν τρεςς τεμιακ. Ατορα εγρικίετε· Τιν „ιντίςκαγια κονοπλια“ όνταν πέριατο άροςτον ολίγον, καθιςιχαζ τα πονέματα, αλα πολα όνταν πέριατο μεθιζ κε επορι να φαρμακον. Μόλις κε μετα βίας εκατόρθοςα να γυρταρέβο τιν απρόςεκτον τιν άροςτεςαν. Γιατι ο άροςτον κι

εχτελα όπος πρεπ ότι διοριζ ο γιατρον; Ο γϊατρον πάντα λέει, πος κε πόςον γιατρικον πρεπ να πιντς. Ι άροςτι πυ κι ακύγνε τον γιατρον εκςιγίζνατο αετς.

„Τζιάνυμ κιαρ ο καθένας θελ κιάλο αλίγορα να λαρύτε!" Γιατατο πιν γιατρικα απο πολα. Ίςτερα αςΰλια ντο ίπαμε, ελέπετεν πος αετς να κριν κανις καθόλυ κι ακςιζ. Θέλετεν, ας λέγομε, να άφτετεν φοτΐαν για να εν φοτινον τόςπιτ. Έπςςετεν τιν λάμπαν εφότακςεν ολίγον. Έπςςετεν αλέναν λάμπαν εγέντον κιάλο φοτινον. Εαν όμος για να φοταζ κιάλο καλίον άφετεν ςΰλια τα κεςςέδες λάμπας, μόνον γιανκυν επορι να γίνετε. Το γιατρικον, όπος κε το άπςιμον, εν πολα καλον για τον άνθροπον. Κε γιατατο εμ με το γιατρικον εμ με το άπςιμον κιγίνετε να πέις. Εαν φέρκεζνε απρόςεχτα με το γιατρικον ατο πα επόρι να φερ μεγάλον κακον.

Το λιπον όπος ελέπετεν, *όχι μόνον κιόφελα όνταν πιντς γιατρικον χορις μέτρον κε λογαρίαν, αλα εν επικίνδινον κε βλαφτ.*

ΚΙ ΠΡΕΠ ΝΑ ΑΝΑΚΑΤΕΒΟΜΕ ΤΑ ΓΙΑΤΡΙΚΑ

Πολα επικίνδϊνον εν όταν ανακατέφκύνταν τα γιατρικα. Ας φέρομε αίκον παράδιγμαν. Ερθεν ςιν αμπυλατόριαν άροςτος πυ έχι βεςςίον κε πονι ι γύλατ. Ο γιατρον δίγιατον γιατρικον για το βεςςίον κε δίγνατον κε περτολέτοβαγια ςολ να κεφτάι γαργάραν τιν γύλανατ. Ο άροςτον ενεκάτοξεν τα γιατρικα. Επίκεν γαργάραν με το γιατρικον τι βεςςίονος. Κςαν ατο, νεϊςα νε, τρανον διςτιχίαν κεν· καλον πα αν κιφτας, κακον πα κι δι.

Ελαμεν εκίνος έπεν κε τιν διάλιςιν τι περτολέτοβαγια ςολ κε ατο εν καθεαφτο κακον.

Το περτολέτοβαγια ςολ εφτάι πολα καλον για τιν γαργάραν τι γύλας, αλα εν κε πολα δινατον φαρμακ για το έμαν. Αν ρυζ ςο έμαν τ'ανθροπι επορι να φαρμακον κε θάνατον. Ας φέρομε άλο παράδιγμαν. Ο άροςτον ιποφερ απο αρόςτιαν οματι, κε εκςον ατο έχι κε καταρ ςιν κιλίαν. Δίγνατον δίο πυζίρια με ςταλαμίτριας το έναν να βαλ ςο μάτνατ κε τάλο να πιν όνταν θα τρόι. Κε τα δίο τα πυζίρια με τα ςταλαμίτριας άςπρα ίνε. Ο άροςτον απο απροςεκςίαν ενεκάτοςεν τα γιατρικα. Κε ντο έτον το αποτέλεζμαν; Σ'ομάτιατ έκςεν ςολιάναγια κιςλατα το οπίον χαλαν πολα το ματ κε περιςεβ τιν αρόςτιαναθε. Κε για τιν κιλίανατ έπεν τοματι τα κάπλιας αςο οπίον ι αρόςτιατ χιροτερεβ κι άλο πολα. Για να μι γίνταν αίκα λάθια, ςιν απτέκαν εντάμαν με το γιατρικον δίγνε κε ρετςέταν, χαρτόπον όπυ απαν γραφ, πός να μεταχιρίςκομες το γιατρικον. *Κε πριν να πιν καν'ις το γιατρικον, πρεπ χορις άλο να δεβαζ τιν ρετςέταν, πός πρεπ να κυλανέβιατο.*

ΑΚΣΟΝ ΜΕ ΤΑ ΤΕΣΕΡΑ ΟΤΙΑ ΝΤΟ ΛΕΙ Ο ΓΙΑΤΡΟΝ

Μεγάλον ςιμαςίαν για τιν θεραπίαν έχι κε ο τρόπος πός να πιντς τα γιατρικα. Λετς π.χ. κάπια γιατρικα, επιδρυν πολα καλα ςε έναν άροςτον όργανον, αλα το ίδιον κερον φέρνε κακον ςε άλα όργανα. Ο γιατρον για να αποφεβ ατο το κακον τιν ενέργιαν ςιμβυλεβ να πέρομε διάφορα μέτρα απο μπροςτα. Σα κάπια αρόςτιας, π.χ. ο γιατρον διοριζ μαζ απο διάργιριν, για υλιφιν ίτε δι διάργιριν για εςοτερικον κυλάνεμαν. Κε ςίνχρονα ο γιατρον ςιβυλέβ ςιχνα-πικνα να τςιαχλαεβς το ςτόμας για να μι ιποφέρνε τα γριντςίλια. Ο άροςτον το μαζ αλιφ, αλα αναςπαλ το τςιαχλάεμαν. Κε ντο γίνετε; Τα γριντςίλιατ πρέςκυνταν, τα δόντιατ λαίςκυνταν κε αςο ςτόμανατ εβγεν άςςκεμον μίριαν. Εαν επίνεν όχι μόνον τιμπςα ντο ίπεν ατον ο γιατρον, αλα όλια, τιδεν κιθα επαθάνεν. Ας πέρομε άλο παράδιγμαν· Ο γιατρον διοριζ ας λέγομε ίναν ανεμικέςαν (μαλοκρόβναγια) ςίδερον με μιςιακ. Εχίνε ταχτικα πιν το γιατρικον. Ερχυνταν τα έμινατς (μέςιατςνιε) έκςαφνα ανίγετε δινατον εμοραγίαν (κροβοτετςένιε) παρόμιον με το οπίον καμίαν κέτιχενατεν. Ι άροςτος αρχινα να βλαςτιμα τον γιατρον κε το γιατρικον. Αλα το ςφάλμαν ίχεν ι ίδια. Ο γιατρον έκςερεν ότι το ςίδερον με το μιςςιακ επορι να διναμον τιν εμοραγίαν. Κε ίπενατεν να μι πιν γιατρικον ςα πρότα ιμέρας τον έμινον. Ι άροςτος όμος όλος διόλυ ενέςπαλεν-ατο. Κε πίος φτέι αν ενέςπαλεν. Το ςφάλμαν έχι ι ίδια κε πρεπ να κατιγορα τον εαφτόν-ατς. Εναν ακό-

μαν παράδιγμαν. Ο γιατρον διορίζ ιόδιον απες ςο γάλαν ίςτερα αςο φαιν. Αλα ο άροςτον πίνιατο όπος κατιβένιατον απες ςο νερον, κε πιν προτυ το φαιν. Ντο καλον θα ελεπ ας αίκον πότιμαν; Εθαρι πος όλεν ι δυλία κρατι ςο πότιζμαν κε πος ςιμαςίαν κέχι πότε θα πίνατο κε πος. Κέι με το γιόδιον το ςτόμανατ, το ςτομάχινατ κε θα βεβεον ίςτερα απατο, πος ντεδόκανατον το γιατρικον εν πολα βλαβερον. Αλα αν θα εχτέλανεν όπος εδιέτακςεν ο γιατρον, ετότε το γιατρικον θα επίνενατον τρανον καλον. *Το καθέναν διαταγιν τι γιατρυ, πρεπ να ακύγοματο πολα προςεχτικα.*

Ερθαν, ο λόγος ντο φερ, ςον γιατρον δίο άροςτι. Τι δις πα εδέκεν κινιτικα κε παραςςόκια. Τον ίναν εδιόρτςεν να πιν πρότα το κινιτικον, κε ίςτερα το παραςοκ, κε τον άλον το αντίθετον.

Αμαν ι άροςτι ντο ίπενατς ο γιατρον αςέναν τοτίνατυν εςέβεν κε ας άλο εκςέβεν.

Κε πέρνε πίνε όπος ιγέβιατς. Κε τα αποτελέζματα; Τον έναν κεβοίθεςεν, ι θεραπία, επιδι πρότα έπεν το ποροςςιοκ κε ίςτερα το κινιτικον ενο έπρεπεν να επίνεν το αντίθετον. Αλος εγέντον κιάλο ςςιρ, γιατι έπεν πρότα κινιτικον κε ίςτερα το παραςςιοκ.

Πελιαν ταα! Κε όμος ι δυλία ατο εκςιγίετε απλύςτατα. Ο πρότον ο άροςτον ίχεν κίνιςιν. Επρεπεν να έπινεν το κινιτικον για να εκαθάριζεν το ςτομάχιν-ατ, κε ίςτερα να έπινεν το παραςςιοκ εναντίον τι κίνιςις. Κε ο δέφτερον ο άροςτον ιποφέρνεν απο τενίαν (ςςεριτ). Ο γιατρον εδόκενανον παραςςιόκια ςαντονιν τα οπία εβοίθαναν ςιν τενίαν.

Ιςτερα αφυ θα εκάθαρίυτον ι τενία, έπρεπεν να εκαθάριζεν το ςτομάχινατ αςα απομινάρια.

Αλέος ταφτινεθι τι γιατρικυ το φαρμακ επόρνεν να φαρμακόνιατον.

ΣΙΝ ΘΕΡΑΠΙΑΝ Κ'ΕΒΡΙΥΝΤΑΝ „ΤΙΠΟΤΕΝΙΑ" ΚΕ „ΠΑΡΑΜΙΚΡΑ"

Οπος ελέπετεν, ςιν θεραπίαν μικρολεπτομέριας κε τιποτένια πράματα κ'εβρίυνταν. Ολα όςα φένταν τιποτένια κε μικρολεπτομέριας ςιν πραγματικότιταν έχνε μεγάλον ςιμαςίαν. Ατο αφορα κε ςα γιατρικα κε ςὄλια τα μέθοδυς τι θεραπίας. Ο γιατρον διοριζ γορτςιτςνικι, κομπρέςια, βάνιας. Ολια ατα πρεπ να ίντανε ςιν εντέλιαν, όπος εδιόρτςεν ο γιατρον. Αλέος ο άροςτον κιγίνετε καλά. Εδιόρτςεν ο γιατρον να βαλτς γαρτςίτςνικ 15 λεφτα, αλα ι γινέκα τἄροςτονος, „γιά να ςιρ κε περ τον πόνον κιάλο καλίον" εβάςτακςεν το γαρςτίτςνικ ολόεν όραν. Ντο εβγεν αςαγίκον ζίλον ντο κιγίνετε με νυν. Τἄροςτονος το πετςιν εκάεν, κε εγέντον γερα. Αροςτον εχτέθεν νέον πελιαν· ατόρα πρεπ τιν γεράνατ πα να λαρον κε να πάι εφτάγιατο περεβιάζκαν. Ολίγα πελιάδες ίχεν εχτέθεν έναν κιάλο. Εδιόρτςεν ο γιατρον τον άροςτον βάνιας 10-15 λεφτα. Κάποτε κρατύνατον ος ότυ μελανιαζ, αν το νερον εν ολίγον κρίον, ίτε όζνα κιαρχινα να κόφκετε αναπνοίατ κε να παραπονίςτε για τιν καρδίανατ απες ςο ζεςτον τιν βάνιαν.

Ακόμαν έτιχεμε αίκον περιςτατικον. Εδιόρτςα ςε έναν ανθροπον, πυ έχι περιπνεβμονίαν με μεγάλον θερμοκραςίαν, να βαλ πάγον ςο κιφάλνατ κε θερμον

κομπρες ςο ςτίθος-ατ. Ι ςινκενί-ατ ενέςπαλαν πύ κεκα πίον θά δάλνε. Ντο να εφτάγνε; Ι γιτόντςα-τυν εδιαρμένεπςενατς να δάλνε ςιν καρδίαν το κομπρες κε αποπαν τον πάγον. Ντο όφελος επορι να φέρ τιύτον οκςοπις θεραπίαν; Βέδεα ι περιπνεδμονία επροχόριςεν. Σα χορία, ςα πολα αρόςτιας πέρνε κε πάγνε τον άροςτον ςο λυτρον. „Άμον υτο ιδρον κι απιρδον ι αρόςτιατ θα κόφκετε με το μάχερ“ λέγνε.

Κε όμος χορις τιν διαταγιν τι γιατρυ κι πρεπ να εφτάγιατο κανις. Σε πολα περίςταςις ατο εν καταςτροφι για τον άροςτον. Ζεςτέφκετε ςο λυτρον κε ετότες κιάλο πολα θα κριολογα ςον γιριζμον κε ι κατάςταςιατ θα χιροτερεδ. Ο γιατρον κι μεταχιρίςςκετε ςιν θεραπίαν μόνον τα γιατρικα, τα οπία γίνταν με τα χέρια τυ ανθρόπυ, αλα κε τα δινάμις τις φίςις: νερον, αέραν, ίλεν. Αλα αδακα πα πρεπ να ενεργα κανις προςεχτικα κ'εγριкιζμένα. Εαν έκςετεν ότι ο ίλεν οφελά τον φθιςικον κε ςατο απαν αφίνετιατον να πςέςςκετε ςιν κάπςιν τι ίλιυ ολόεν ιμέραν, με τατο τιν θεραπίαν επορίτεν έναν ιμέραν αγλίγορα να κυντάτιατον ςιν καςέλαν. Ο άροςτον πρεπ να εποφελίετε τον ίλεν κε το νερον μόνον με τιν οδιγίαν τι γιατρυ. Εκίνο το οπίον για τον έναν εν ιγιινον, για τον άλον εν θάνατος.

ΠΟΤΕ ΠΡΕΠ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΑ Ι ΘΕΡΑΠΙΑ

Πότε ο άροςτον πρεπ να ςταματα τιν θεραπίαν; Ατο τιν ερότιςιν έχι χρέος να λιν ο γιατρον.

Ο άροστον κεπορι να κριν, ελαρόθεν μι κε κερος μι εν να σταματα τιν θεραπίαν. Ας δίκοματο με παράδιγμαν. Ας ιποθέτομε ο άνθροπον ιποφερ ασι σίφιλιν. Έχι κοκινάδες σο σόμανατ, κιφαλι πονέματα, κε άςςκεμα εγρικα τον εαφτον-ατ. Εφτάι όλια ότι εδιόρτςεν ο γιατρον. Ι κοκινάδα επέρασεν, τι κιφαλι τα πονέματα εςτάθαν, αλα ο γιατρον διορίζιατον κςαν να πάι κέρτε κε δίατον γιατρικα.

Ο άροστος-εμυν όμος επέζεπςεν. Γιατόπιον να πάγο; Ι αρόςτια επέρασεν. Κε ο ίδιον τι κιφαλίατ σταματα τιν θεραπίαν· λογαριαζ ότι όλος διόλυ ελαρόθεν. Ι δυλία όμος αετς κεν. Ίςτερα απο μισον χρόνον, ίτε έναν χρόνον ι αρόςτια κςαν αρχινα με κιάλο πολα διναττον φόρμαν. Φάνθυνταν εκ νέυ κοκινιάδες, μιμίδια, αδιναμία κε άλα ιδιότιτας τι αρόςτιας. Ταίκα περιςτατικα οπόταν ι σίφιλις κςαν αρχινα εκ νέυ λέγνε-μας ότι ι αρόςτια κεπέρασεν, αν κε τα ιδιότιτας-αθε εχάθαν. Γιατατο ο γιατρον διαταζ τον άροστον να πάι κε έρτε. Ο γιατρον λογαριαζ πος πρεπ να παρακολυθα τον άροςτον. Τα εκςοτερικα τα ιδιότιας εχάθαν αλα το σιφιλιδιακον αρόςτια επέμνεν σο έμαν. Με τιν εκςέτασιν τυ εματι ο γιατρον επορι να εδριx τιν αρόςτιαν. Κε μόνον όταν σο έμαν ατα τα μικρόδια τάρόςτιας όλος διόλυ εχάθαν, ο γιατρον λογαριαζ τον άροστον λαρομένον κε αφίνιατον να λάςςκετε ελέφτερος. Αλα όςπυ να μι γίνετε ατο, ο άροςτον όχι μόνον ο ίδιον κυδαλι τιν αρόςτιαν, αλα επορι κε να δίγιατο κε ολόγερατ πυ εδρίυνταν, καθος κε τα πεδίατ. Ας όλια ντο ίπαμε, ορθα κοφτα εδγεν

ότι ο κάθε άροστος πρεπ να εκσερ *πός πρεπ να θεραπέφκετε*

'Οχι μόνον να γιατρεφτς αλυνυς *αλα κε ο ίδιον πα να γιατρέφκεςε εν ολόεν επιςτίμιν!* Ατο πρεπ να εκςερ καθένας. Γιατι κανις κεν ασφαλιζμένος αςιν αρόςτιαν. Τεμέτερον το βιβλίον βοιθα τον χορικον να κατέχι αφτιν τιν επιςτίμιν.

ΑΝ ΘΕΛΤΣ ΝΑ ΛΑΡΥΣΕ ΕΝΘΙΜΕΘ.

1) Καθεμίαν αρόςτιαν πρεπ νάρχινας να γιατρεφς όςον τεποριc αγλίγορα.

2) Κιπρεπ να πιντς χόρας γιατρικα.

3) Κιπρεπ να γιατρέφκεςε ςυς ανιχτάδες κε ςις πάπκες.

4) Για το γιάτρεμαν ςιμαςίαν έχι όχι μόνον το γιατρικον, αλα κι όλια τα άλα, ντο διοριζ ίτε ντο απάγορεϐ ο γιατρον.

5) Τα γιατρικα πρεπ να πίντςατα ίςα ατόςα, όςον εδιόρτςεν ο γιατρον, ύτε πολα ύτε ολίγον.

6) Για να μι ανακατεϐς τα γιατρικα, πρεπ πριν να κυλανέφςατα να δεϐάις χοριc άλο τιν ρετςέταν, πός νά κυλανέφςατα.

7) Τα γιατρικα πρεπ να πιντς ςον κερον ντο διοριζ ο γιατρον κι οπος διοριζ.

8) Ι θεραπία πρεπ να εκςακολυθα ος ατότε όταν ο γιατρον κι λέι, ότι ετελίοςεν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ТІМІ 5 коп.

ЦЕНА 5 коп.